

A38

Akadeemilise Emakeele Seltsi Toimetused X

Neljas
liivi lugemik

Tartu, 1924

A38

Nel'õz

livõd lugdõbrõntõz

Tartu, 1924

Õhtu kirjandus

K.Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1924.

Õhtu kirjandus

Livli ma uob.

Livli ma uob un
pa-livlizōks ieb,
kuņtš tulab kālma
un tutkam min' tieb.

Tōvas min rovvōn
tās mōs at jūrd.
Mād kēl' um vařim,
mād sugud sūrd.

Izad at mādđōn
jettōnd sie mjer,
lapstōn ma jetab ka
eņtš izad vjer.

Lapstōn ma jetab ka
eņtš izad kiel,
rānda un kōnkad un
— rāndaliz miel.

Livli ma uob un
pa-livlizōks ieb,
kuņtš tulab kālma un
tutkam min' tieb.

Kalamiez.

Bās ārmastust.

Bās ārmastust uz kazzōn ma,
koņtš sindōn passoul'ōz;
bās ārmastust vol' minnōn ka
leb passoul' blaņd'ōmōst.

Siz kuolōs ka āb kŭltō tō,
ku ma sōb ārmastōd, —
laz kuolōs mīnda vōtag mō
vel vastō nopolgtōd!

X. 1922.

A. Skadin.

Kalamied loul.

Abt' Jumal jelgid nāntōn tied,
kis mjer pāl jellōs ātō ;
Sinst vodlōbōd ne kalamied,
eētš von Sa nāntōn sātō,
siest ābvonst nēd'i vōida ka
un tāvta nāntōn lājad
eētš kaladōks sūr arm puolst Sa,
siz pūtōks mād āb vājast.
Sin joud, kien tikkiž vōimi kāds,
vōib mjer un jogud siddō,
Sa tūl un vaga silmōl nāds'
vōid sātō aga piddō.
Meg pālam, sāt mād lōda pāl
Sinst von, mis vjedstō sāksmi, —
sūr luštōks meg ju amad vēl
ids kubs Sin tjennō tāksmi.

Piza, 1922.

Ul'i Kōnkamāg.

Veijōmiez.

Siñni mer un sūrd mjer lainōd
mūrdabōd tām lūd'i, pād,
pimdōd ied un sūrd sigžtovvōd
nōvō ieltō svil'pōbōd, —
selli jel um kalamiedōn
rāndanaigas livōdōn.

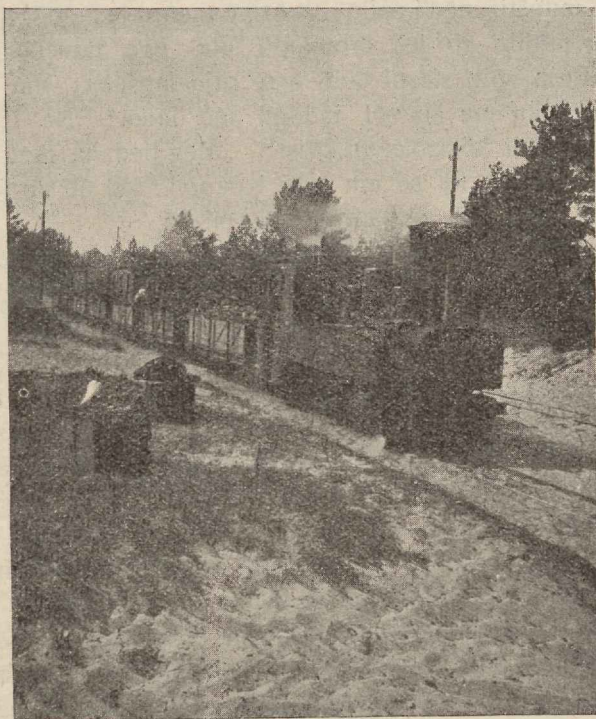
Lūž, 20 IX 1923.

J. Belte.

Izandōd tie.

Se vol' kuod'ōn 26 pāvan april kūdō 1860 āigastōs,
ku ne izandōd vol't'ō attunnōd tānō Vaidōl Zuonkō kōrandō

un kizistõ, voi perimiez um konnõ. Perimiestõ konnõ iz uõ. — „No, ku perimiez äb uõ konnõ, siz perinai tokš um?“ — „Nä, perinai um kil konnõ“, sai nãntõn atkitõd. Siz ne lekšta tubbõ perinaiz jürõ un kizistõ: „Kus tãd jelaid umat un kus tikkiz tãd immõtõr um?“ Perinai atkitiz, ku jelaid umat mõtsas kõral'. Ni ne izandõd kizistõ tegiz sie

perinaiz kãdšt, kus perimiez um. — „Perimiez lekš naggõrdõks Rīgõ“, kitiz perinai nãntõn. „A, kil mēg tiedam, ta um jenrãl-gubernãtor jürõ kaibõm lãnd. Voddõl, voddõl, mēg tēd'i tõm izopatõ!“

Ni ne izandõd kizistõ, kus perimie puošid umat. Ku ne ni nei vol'õ kizzõnõd, kus puošid at, siz vagar nãgt'iz

nāntõn: „Vat'ē, sītš um perimie vel' Jõn!“ Nei ne izandõd sien jūrõ, dūrõd sālġõ un kitõm, laz ta lākkõ jelaid tagan mõtsõ. Se küliz nēd'i un sūrstõ irmstõ ādagõn ailiz mõtsõ jelaid tagan. Bet ne izandõd iz lekštõ tegiz perinaiz jūrõ un it sūrstõ kōzast kitistõ tām pālõ: „It kjerdõ-kjerdõ tel' sa ilz, ku vōid sa tūlda mādđõn iniz.“ Perinai vol' ruja piškiz lapsõks un sai ādagõm siest izandõd kōza kitõmõst, bet vel muoštiz nēd'i pallõ: „Armõd sūrd-izandõd, jetagid min ku mōitiz āb jel taranaigõ ulz, aga novēl'õgõd id tal', kus ma vōib sizzõl lādõ eñtš ruja lapsõks; ma um iz ka it ruja, ku ma āb vōi tādđõn inõ lādõ.“ Ne izandõd sait vel emmit kōzizõks un kitist: „Mēg tiedam, mēg sjeda it sjeldõ tiedam, ku se um selli izpanmi: ikš āb uo konnõ, toi tegiz ruja! Tel' set, ku sa sõd iniz!“

Siz izandõd pañ'õ tiesõmiedõn võtam sie perinaiz lovaldõ un vegliz vīmõ ulz, rattõd sizzõl. Un izandõd sõna pālõ tiesõmied vōtistõ un vištõ ruja perinaiz serkõl tubajeddõ. Sāl ullõ tubajeds puolkuolõn nai pōliz nēd'i, kis tānda kāndistõ: „Laskõgõd vel, armõd vel'id, min neijen tubbõ tāgiž, ku ma sõks vizzõ ēd'õm; ma um pōl'az, ma kilmbab mōitiz jara.“ Ne kāndajist siz neijen külis, ku laskist tām vāldiž. Bet ni se perinai vol' neijen nēd'i pallõn un vol' nei saādagõn, ku ta iz sōita kādõ eñtš jālgadõks emmit, — un roppõs pids mōdõ vol' ruja naizõn lēmist eñtš kod tubbõ.

Ne, kien perināista vol' rattõd sizzõl vīmõst, eitõ vodlõm tubajeddõ. Ku ne iz vōitõ tānda tāgiž novodlõ, lekšta ne tuoista kōrdõ tubbõ tāmõn tagan, izandõd ka inõ. Izandõd lekšta tegiz lova jūrõ un õfistõ, mikšpjerast ta āb tul mit sugid. Siz se perinai nonārbiz jara, un mēg iz tiedam, voi ta ni um set noādagõn aga ādagõmõst jara loppõn. Un emmit ku sada vol' sītš rovšti, kis tikkiž sjeda neistõ.

Bet izandõd tuoista kōrd pavēl'istõ eñtš tiesõmiedõn, ku nāntõn un perinaiz sālđ lovald võtāmõst, kāndāmõst ulz un vīmõst rattõd sizzõl. Ne, kien izandõd pañ' tānda vīm ulz, ne kitõst: „Ta um paldiž piga nokuo-

lõn, vu tãnda võib nei vidõ?" Izandõd kitõst: „Se um set tãm juva izpanmi; ta set nei izpanub neka jaranãrbõn. Ta mõtlõb, ku siz ta sõb jettõd kodai. Mãd sõna pãl vigõd tãm ulzõ, pangõd rattõd sizzõl un kitõgõd tãm vijizõn, laz vigõ Duoñigõ un atãndag Duoñig doktorõn.“

Ni ne nẽl'a rištingtõ — kakš moizõ tiesõmiest un kakš moizõ vagartõ — ne nustist piškiz laps ãl jara jedstõ, võtist perinaiz lovald un kãndist rattõd sizzõl, neiku se perinai iž iz tieda mittõ midagist. Siz lekš tuoista kõrd tãgiz ikš nẽšti un võtiz sie kim nãdil' vannit laps id jo sũfimiz, mingiz seis ãigast vannit laps kãdst, võtiz sie piškiz, viž ulz un se sũfimi ei rãvkõm tagan. Rõz um ta vodlõn nei kõgiñ, kamãt vagar piškizõks um nolãnd jara ulzõ, — nei se seis ãigast vannit lãpš (Jõn um tãm nim) ãb uo tuod'õn emmit tubas pil'õ, juokšõn rãvkõs randõ. Ku ãb volks jumalõst ikš sũr rišting (Jõn Kãndis tãm nim) gad'd'õn sãnõ, siz se piški kil ikšiggiñ volks mjerrõ noailõn un jara nou-pandõn. Bet se sũr rišting toi tãm kodai tãgiz, toi eñtš kãd jũs tãm sãnõ rattõd jũrõ un tõž sie laps noandõ jeman, laz se tãnda prat'tõg. Ta iz sõ vel midagõst nokitõm, ku jõva ikš sũr-izand rabiz tãmmõn nei il' pã, ku tãmmõn igriz ver sõrmõst juokšõ un tãmmõn vol' lẽmõst kõgaz.

Mitikš rišting iz tuod' sãn ležgõl lãdõ, amad vañtl'õstõ kougõn jara ãdagõnd un pãgiñ rovšti nei rãkistõ, neka Kuolkas Engõlmañ-soda ãigal. Engõlmañõd rovšti vel iz tapat, ne set kutsistõ mũd'i aigõ, bet sid ne kil tõšt piga-taga jara tappõ sie joutõm perinaiz.

Ku ni vol' se perinai sãn rattõd sizzõl nopandõd, siz moizõmied pañt'õ sãn iž ka sie imbiz laps un sie, kis mjerrõ tõž ailõ, un vel kolmõnd laps, 11 ãigast vannit Didža. Ni ne kolm lapsta un perinai vol'tõ id mõmie perimien noantõd, laz vig nãnt Duoñigõ. Un se perimiez igriz broutšõ, laz kil perinai volkõ vel neiž pagalam, nei ku ta vol' ulzõ kantõd. Izandõd vol'tõ pannõd zõdatõdõn ka tãnõ Vaidõl tultõ, bet ne ist uot nejjen joudõnõd, ku volkst Zuon-

kõl sōnōd, un vol'ō Sānag-kila kuožōs pūtōnōd nāntōn vastō, ku ne izandōd tāgiž lekštō.

Kakš pil'gōmt piški imbōlāpš vol' rāvkōn itō rāvkōmōst. Ku ta perizōks um vond vāgi jennō norāvkōn, siz ta um iend vāgiž ka puol-nārbōn. Ama ie ne vol'ō broutšōnōd, set toiz pāvan ne vol'ō attunnōd Duoņigō. Sāl siz doktor vol' nāntōn siedō andōn un pjerrō pand lazrettō, kus ne vol'ō kōdōks pāvvo. Ku perimiez Ańdrōks tul' Rīgōst kodai, siz ta lekš Duoņig-izand jūrō pōlam sjeda il' eńtš perinaiz. Siz Duoņig-izand vol' vē'ōn, laz tuogō kodai eńtš naiz un lapst.

Kis kil sjeda vōib izkēratō un izkitō, mis ne sūrd-izandōd sitš teitō un kui ne jelistō. Se set vōib sjeda samōtlō, kis sjeda iž neiz un jūsō vol'. Beť ne, kis sjeda atō nānōd, ne mādlōbōd ka sjeda, kamāt lābōd kalmō!

Zuonkōl, 25. IV. 1862.

Pētōr Berthold
taganiend papiersti.

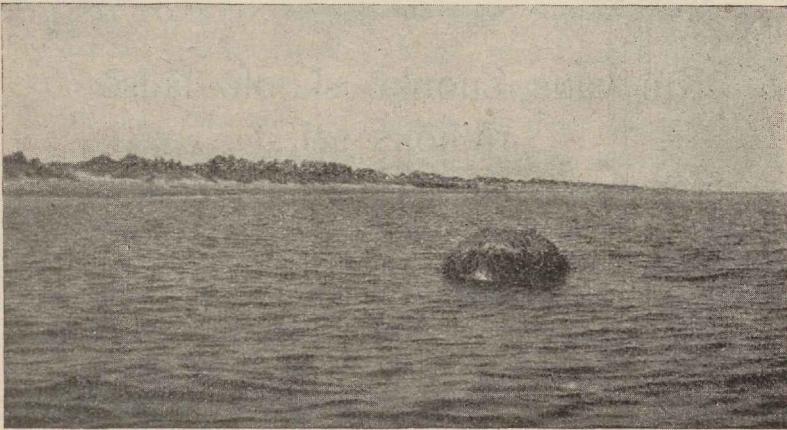
Livōd kulturtie jōvgō rāndas.

(Ulzōvōttōd kabal id vana livliz privatkerast, mingiz ta vol' keratōn eńtš sugudōn siz, ku Livō pagast iz sō novel'd'ōd).

— — — Duoņig-pagast um ieārmastōn mād vil'ō, mād kōfamōd'i, mād mōtsidi, mād nitidi — tikkiž, tikkiž, mis set mādōn tal'šō, mis kaladpańšō um, set mēd'i eńšta ne āb vōitō ienādō, laz kil mēg nāntkōks uomō ku vel'idōks aplānōd: kolm verštō laiga mōvirki set sōb mādōn antōd neiku pińidōn ne lēbasūrmōd, mis rikkō mie lōdast mō sadabōd! Se um Duoņigōst ikš bās uitō āndami. — Sadiń āigastidi livōd umad tāsa kivd'i-kāndidi murdōnd, nitidi pūstōnd, rjekidi tienōd Sińizmāg sōn un vel jo kōgaz. Ma mādlōb, ku min tō'i vel kitōz, ku livōdōn vaństi āigastōz um vond tiemōst brigdōd rjek leb drāggōnd mōtsad Vid'ol-māg sōn, un sie rjek um livōdōn idō kabal

vond eñtš nōgō puolst pidamōst kōrdōl. Sāl livōd umad pāgin iggō un ka vierda valanōd!

Kus siz ni umad ne tied un isāndamōst, mis min āigal sāl sait lebbō vjedtōd?! Voi vol' mādđōn kōfarjek, voi vol' mādđōn nitōdrjek! Sjeda saimō set siz, ku Sin iza, min ārmaz vel' Didrik, vol' emiā kōrd Vāntō broutšōn un sāl pallōn atvēl'ōmōst ūzi rjekidi tiedō, juo Duoñigizand un pagast kieldōst sjeda jāra, nāntōn āb vol'ī brī atvēl'ō ūzi rjekidi tiedō! Ma ka siz (nei eñtš kolmkimdō āigast tāgiž) eñtš jal'gi iz novat: kei Duoñigōš, kei Kuolkas, kamāt

izsaimō rikkōd lōdast atvēl'ōmōz eñtšōn kōfamō rjek papitkald Pallōn-suostō Pōddōr-suodō sōn un nitōdrjek il' amad Kure-suod, Laigad-suod Baža mōtsō sōn. Sāl Vaidnikad un Sānagnikad jelistō un jelizōm neiku siprikist iezō un pāvvo kamāt saimō eñtšōn jennō-veitō broutštōbrjek, — mōitōz vol' broutšōmōst Pitrōgōld immōr. Ku ni mēg uomō sāl neijennō eñtš lūd'ī murdōnd, kulturtiedō tienōd, kui kil Duoñig uztuod'ōb mādđōn sjeda ni jāra vōttō?! Un voi siz rikt'ig mēg volksmō siekōks nōvsō? Un voi siz todstōz mēg iž vāgiž pil'ōs vēl'ōm sjeda un vel jo emiā — sjeda ābt'ōm eñtš vailō strid'ōs? — Mittō kunād, mittō kunād!

Sigzō 1923.

Tād vana Albinus.

Livõ kōnkad.

Ma vol' piški kalamiez
jōvgõ rāndas lālam ties,
pāvvõ-iezõ mjeros ma sid
kal'd'i vejiz lōjas id.
Mōmied mīnda pikstōst kil,
tul'õ baraks randõ sil,
mīnda nādõ ka ist tõt,
tōšt min sug tāst jara kōt'.

17. XII. 1923.

Bet ma kītiz mōmien nei:
mis ma sinnõn sliktõ tei?
ma sin kītõb sjeldõ tod —
jeta minnõn sa min kod.
Tās āb ābt'õ mingi mōn' —
Kuolka nanast Lūžõ sōn'
amad kōnkad akurāt
livõd pjerast luodõd āt!

Vāldapā.

Kui vana Zuonkõ skulõ lādsõ rikkõks sai.

Se vol' vañsti āigastiž, ku vel kloušāigad vol'õ. Set
mingi òra siz um sōnd kloušõst vāldiñ, un sel'istõn izand
um izrentõn mōipāikidi. Ikš nēsti um vond ka vana
Zuonkõ. Vāgi lālamstõz um vond strōdõmõst, laz neijennõ
nopel'õg, ku eātš naiz un lapst vōiks uzpiddõ un izandõn
vel rentõ aizmaksõ. Vonnõd ka akurāt sel'õst sliktõd
āigad, ku amadõn um diezgan knappõ kād jūs vond.
Pāgiñ perimēd'i kis āb uotõ vōinõd izandõn rentõ aiz-
maksõ, un nēd'i izand um tōitõn kōrandišt ulzõ viskõ. Bet
vana Zuonkõn at vonnõd rikkõd sugud Duoñigõs. Ta
aizlānd nānt jūrõ un izkaibõn eātš āda, un sugud attõ
neijen ābt'õnd rōkõks, ku vana Zuonkõ um sōnd rentõ
aizmaksõ. Ta apēd'õn nei ku pietulab un nobroušõn
Duoñigõ izand jūrõ un iz um vond vāgi kōzzi siestõ, mikš
nei ābrikt'ig um passoul'õs se jelami: se kis iz mittõ
midēgõst āb strōd, se jelab sūrs knaššõs nīnsõ un sieb
amd'i saldõmidi, bet tāmõn, kis ta pūlõb un strōdõb ied
un pāvad lebbõ, tāmõn āb uo pigataga juvist nosiedõ un
mit sug neijen āb sõ, ku vōiks guod'ig rentõ aizmaksõ.
Aga tāmõn āb volkstõ sel'õst mōtkõd sugid mielõ tun-

nõd, ja äb volks vond sigžõ vägi ljeggi rjek un kolm-
kimdõ (30!) verštõ broutšõmõst Duonigõ — siz amadõn
ju sidam ieb zälõmõks tävž il' sel'iz äbtaisnib. Bet
mis sa vagamiez laz tiegõ, set broutšõmõst idstid entš
rjekkõ! Un ka vana Zuonkõ um aizbroutšõn, jo krietnõ
liv äb tund sel'ist ažžõ, mida ta äb või notiedõ.

Ta aizlānd ninõizand jūr. Sāl attõ ju pāgiñ perimēd'i
jedsõ vonnõd. Mūnda, kien um juvist izlānd, se um sla-
viñt'õn juvvõ izantõ; mūnda tegiž, kien miel pjerast äb uo
iztund, vond kõzzi izand pāl un astõn kruogõ vol glõz
sizzõl entš kõžžõ slikt'õ izand vastõ jara upantõm. Vana
Zuonkõ izvan't'õn, izkültõn un astõn trepišt ilzõ, ju bās
maksamõt neikuinei vāldiñ äb sõ. Ielānd izand jūr sillõ,
nobutšiñt'õn izandõn kindõrbūdõ, sapand kaggõlkrizdak
juvist, nokjevtõn un kitõn, ku ta um tund sūr un armõ
izandõn rentõ aizmaksam. Izandõn gīm um iend tuliñ
mõitõzõks, un vana Zuonkõn pa-brinõmõks ta pand, laz
Zuonkõ apistag, koñtš skrivõr pietātõb sie röntõd sil un
savõtāb rõ. Iedruošiñt'õd izand juva mielstõ, vana Zuon-
kõn um iend ju sūr dūš un ta um atkitõn amad izand kizzõ-
mõst pālõ: il' mõipāika būsõn, il' vil'a un munt virtšapt-
ažad atkitõn druošõ un sjeldõ.

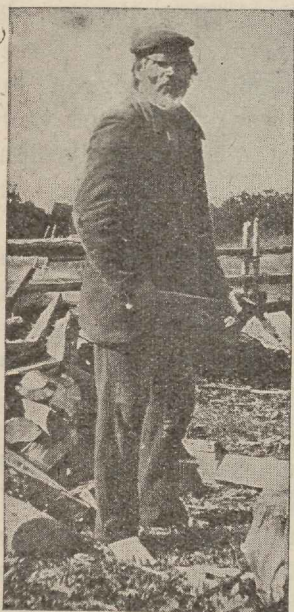
Siz ka tämmõn attõ tunnõd mielõ ne mõtkõd, mis ta
pids rjekkõ vol' mõtlõn, — un vana Zuonkõ tegiž um
kõziñt'õn un iend pavissõm punizõks un parõz äbi um
vond ka tämmõn entš jedsõ. Izand pavan't'õn tam pālõ
un kizzõn, mis tämmõn viga vol'i. Vana Zuonkõ äda-
gõn kil jāra, bet ikštõz savõtõn dūš un kitõn izandõn:
„Tsienig, žālig sūrizand, ma pids ama rjekkõ broutšõs mõt-
lõz id un mõtlõz, mikšpjerast minnõn, kis neijen pūlõb un
strõdõb, äb uo guod'ig leibõ nosiedõ, un Täddõn, oul'i
kordõ izand, kis Tēg midēgst äd strõdõt, bet Täddõn at
idstid tsepitõd un amasuggist saldõmõd un vinõd lõda
pāl; Tēg jelatõ sūrsõ ninsõ, bet minnõn um jēlamõst rānda
kõnkiš jõvgõ sizal!“ Izkitõn nānt sõnad, vana Zuonkõ um
vond ama lebbõld noigtõn. Tämmõn um vond sūr irm,

ku izand äb ie kōzizōks, un ta um irgōn nozālō piga, ku ta nei um kitōn, ju pjeksō ta ni neikunei sōb. Izand vañt'ōn sel'iz strēk tām pāl, vana Zuonkōn amad bikšōd attō verzōnd, bet siz izand panagrōn un kitōn: „Ja Sa äd volkst minnōn sel'i juva perimiez, siz ma volks kil pand Sinda nopjeksam, bet ni ma sinnōn kitōb, mis Sa tōd tietō sōdō. Se juvam, mul'ki, tikkiz tulab minnōn skuolstō: ku Sa ka volkst skuolsō känd un oppōn, siz Sinnōn ka volks se iz juvam.“

Vana Zuonkō tōvastiz noklaññōn izand jedsō, saldōstōz nobutšint'ōn tām kād, vondzistōz sōnd trepišt ala un broustōn kodai nei luštngōl ku brūdšana, siestō ku ta bäs pjeksamōt um vāldiñ sōnd un ku izand um andōn tām mōn nei juva nōv, ku skuolō lādsō vōib sel'i iz sōdō nei ku izand. Ka kruogō vana Zuonkō um sie luštōks jara unnōn un aššō-knaššō vond konnō tegiz. Nopāstōn ibiz mōzō, ielānd tubbō, nosiend ōdōgiži un pand maggōm. Pietund perinai jūrō, apistōn lova aiga pāl un kizzōn, kui juvist siz Duoñigs ka izlānd. Vana atkitōn, ku um lānd kui um lānd, laz perinai set pangō sil'kōd kārpo un lēba kot'ō — ta lēji uoñdzōl skuolō. Perinai um brinōn kil un sarabbōn keži kubbō, bet vana emiñt' midēgst äb uo kitōn, ku laz set pa-vodlōg, kil aiga iz nāgt'iji ku ta liji izand un nei jedspeñ. Perinai kil midagōst äb uo samoištōn, bet emiñt' äb uo kizzōn ka, sapand set lēbakot' un puggōn ka aššō vana kilgō maggōm.

Uoñdzōl nosienōd bruokstō. Vana Zuonkō apēd'ōn tegiz neiku volks izand eñtš jeddō lēmōst, un astōn skuolō, lēbakot' sālga pāl. Ežmi skuol vol' siel aigal rāndas seis verštō Zuonkō kōrandst Koštrōgōl, kus paldiñ Už-Zuokō kōrand um. Ikš vana skuolmēstar Sokolovskij um sāl vond. Zuonkō nolānd sie jūr un izkitōn, ku ta tōji skuolō tūlda. Skuolmēstar um panagrōn un kitōn, ku rōz pa-obbō ta um attund, laz labak lākkō tämpō tāgiž kodai. Vana Zuonkō kierōn kodai tāgiž — obbō siz obbō, mis sāl laz tiegō, tulumōst mūpō ju varald.

Un pareizi, toiz uoņdzōl vana Zuonkō um aizlānd varrō ju varrō, bet vel um skuolmēstar sōtōn kodai tāgiz un kitōn, ku pa-obbō vol'ī attund. Vana lānd diezgan kōziz mielkōks kodai un kolmōz uomōg tund jōva tulīn pjerrō puoldō iedō skuoltuba jūr un kloppōn lāb tagan. Iztund dienastneitst un kizzōn, mis ta tōji, ku skuolmēstar vel maggiji. Vana Zuonkō pallōn, laz ta pakitōg

Līvō vannō muodō ōrōnd.

skuolmēstarōn, ku ta um ju attund un ku aga ni lib varald diezgan. Dienastneitst lānd un nustōn skuolmēstar ilzō un izstōstōn tāmōn, mis vana Zuonkō vol' kitōn. Skuolmēstar um vond it kōzzi, ku tānda ie aigis ajab ilzō, bet irgōn apmōtlō, ku volks vanaks nei prōtig izrōkandōmōst, un pand neitstōn vana Zuonkō sillō nutam. Sāl siz skuolmēstar izsel'īōn, ku ta um pa-vana skuolō lēmōz jūs, ku

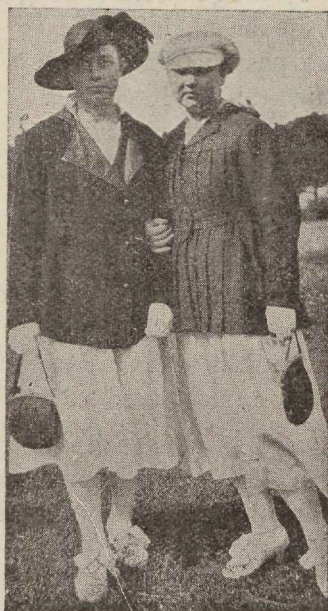
sel'i vana rišting äb vöi ieoppö emiät' midegöst, laz sötög labak eätš läpši skuolö, ku näntön kil aga tulab mingi juvam skuolstö.

Külön sel'iz opatöksstuud' skuolmestar kädstö, vana Zuonkö länd kōzzi kodai, siest ku sūrizand tända um skuolöks piepjettön. Säl uzreiz jālga atrabbön id piemdöz aza vastö. Vana noluotšön vaatl'öm, mis sāl rikt'ig vöiks völda. Vel um vond dikt'ö pimdö. Ta noakkön sel'iz piemdöz kjera neiku nōgöst un pistön kabatö, kil ju konnö sōb nādö, mis se pa-aža um.

Aizlānd kodai un pand maggöm. Nomaggön sūr vālda sōhī, siz nūzön ilzö, nosiend bruokstö un länd vaatl'öm, mis se pa-aža um, mis ta skuolstö tuldsö um ljevdön. Bet mingi brīnöm tämmön um vond, ku ta vāldiā tiend un sjeldö papierrö um saddön säldö ulz. Vana um izluggön: kimtuontö rubil't' ailön plit-tubbö. Sie luštöks vana akkön perinaizön immör kaggöl un irgön iekö, neiku perinai um mötlön, ku vana um iend — laz tovvötö'i sōrgög! — mul'kizöks. Bet ku vana um izkitön, kuijen rōdö ta um ljevdön skuolstö tuldsö, siz perinai ka um iend luštigölöks, un ne norökandönöd, ku mitidön äb kit il' sie rō, ja mitikš tagan äb votš, ju mōitiz ku sūrizand sōb kültö, se vōtab jāra tikkiž un siz lib tegiž taplömöst nālgaks.

Sel'iz āiga ne at nojellönöd, mitikš äb uo sie rō tagan votšön un ne iz amüstöz ka äb uotö lānöd il' sie pl'öpöm. Sāl, id pivad āigal, um atbroutšön perinaizön sōzar Duoņigst. Sie sōzar miez um dēnön Duoņig nīnsö pa-kazaköks, ziā-kāndajizöks. Un ni va perinai sūr luštöks, ku sōzartö äb uo nei kōgiā nānd, lorikšön-lorikšön koātš izpl'öpön sōzarön, ku vana um pägiā rōdö ljevdön un ku ne ni attö rikköd. Sōzar aizbroutšön Duoņigö, izkitön tegiž eätš mien, bet se um mötlön mingist juvamt izand kädst sōdö, izstöstön tikkiž izandön. Izand um andön Duoņig tiesön tjevtö il' sie, un se um izsötön id mie sallöz izküldöm il' sie rō. Miez um aizbroutšön randö un pids kil'd'i kiz-zön, bet mitikš äb uo vōind midagöst izkitö. Miez um

aizlānd īž vana Zuonkō jūrō kizzōm. Vana Zuonkō um kindōn nurmsō. Miez pielānd jūrō, andōn juvvō pāvō un tuliņ kizzōn, voi se um toiž, ku ta um pāgiņ rōdō ljevdōn. Vana kitōn, ku se um toiž kil. Siz se miez um kitōn, kuna se um vond. — Nā, siz vol'li vond, ku ta vol'li skuolsō kānd, ku ni vana vol'li sel'li īž sūrizand neiku Duonīg baron, set ku eņš tiedō ta tōji jellō neiku ljesdō. Miez

Livō ūtō muodō ōrōnd.

panagrōn, aizbroušōn Duonīgō tāgiz un izstōstōn vana Zuonkō sōnd'i. Amad at il' sie magd'istōz nonagrōnōd, un izand pand kazakō ama naizkōks nopjeksam, mikšpje-rast ne sel'liži passakidi attō stōstōnōd. Bet vana Zuonkō set um slaviņ'ōn eņš slaviņ'ōmōst juvvō izantō, kis um andōn tāmmōn sel'liž juva nōv, un um krietnō uskōn, ku set skuolsō kāmōzōks vōib ama kjevamstiz rikkōks sōdō. Un

vel paldiņ vana Zuonkõ um skuoltõd miez un rikaz izand,
aš ta äb uo tegiž jo joutõmõks noiend aga jära kuolõn,
missõst amad garad illõ un allõ tända laz sõrgõgõd.

Koštrõg, 27. VI. 1924.

Passakadjõra.

^v Koštrõgkila himn.

Mäd Koštrõgkilas rādanaigas
rovž atõ juvad, luštigõl,
äb uo passoul'õs tās laigas
nei juva äb ku Koštrõgõl.

Laz ullõ volkõ tōla kilma,
bet Koštrõgõl um lem idstid,
um ustõb tās ja jega silma,
tävž ārmastust rovž atõ id.

Mēg kubsõ tiemõ eņtsõn kūzõ
tal'žpivad õdõn idsõ miels,
mēg kiņd'õld altõm palam pūzõ
un lōlam amad livõd kiels:

Mäd ama tōvrõz Koštrõg rānda,
kus sindõnd, kazzõnd, jellõnd mēg,
sin Jumal ammõ vonnõ ānda,
laz Koštrõgkila ēdriksõg!

27. XII. 1923.

Vāldapā.

^v Tal'žpivad loul.

Tāmiezõ Jēsõ jūrõn,
ku mōdõ katab lum, —
sie jūrõn, vanan sūrõn
ūž oksa kazzõn um.
Se kientõ vodlistõ
ju amustõ, um tāmiez
ni irgõn ēdriksõ.

Ire.

Sie tōvrõ ēdrõm āndiz
Maria amadõn.
Mis ta eņts lejas kāndiz,
um sindõn tāmõdõn.
Nei Jumal tōmi vol',
ku Puoga tāmõn sindiz
Betlemõs, Jūdõmõl.

K. Stalte.

